

BIÇAĞIN UCU

Attila İlhan

Öykü

Attila İlhan'ın *Aynanın İçindekiler* serisinin ilk romanı olan *Biçanın Ucu*, 1960 lı yıllarda Türkiye'nin bir kesitini anlatır.

Manisalı zengin bir ağanın oğlu olan Halim, üniversite tahsili için geldiği İstanbul'da, gizli bir siyasi teşkilatta faaliyetlerde bulunmuş, bu sırada Suat'ı tanımış bir adamdır. Uzun süren tutuklanma ve geçirdiği sıkıntılı günlerin ardından Suat ile evlenmişlerdir. Halim bir arkadaşı vasıtasıyla oyunculukla tanışır. Tiyatro ve dublaj yapmaya başlar.

Suat da, Halim gibi oldukça varlıklı bir ailenin bir tanecik kızıdır. Suat'ın babası Haluk Bey, saygın bir adamdır. Zaman içinde hastalanır, bu hastalık evlerindeki baba otoritesinin bir anda çöküşü ve annesinin uygunsuz ilişkilerinin ayyuka çıkması anlamına gelir. Suat'ın annesini yakalaması ve babasının ölümü, kendi evlerinden bir daha gitmemek üzere ayrılması ve kopmasıyla sonuçlanır. Esasında, Suat zenginliği ve burjuvaziyi de sevmeyen, sorgulayan bir karakterdir. Bu dönemlerde Halim ile yakınlaşır. Ancak, evlilikleri ve artan geçim sıkıntısı Suat' da ruhi bir depresyona neden olur. Halim'in karısına karşı olan yoğun sevgisi evliliği sürdürmektedir. Suat'ın bedelsiz kitap aldığı Yahudi bir esnaf kadın, Suat'ın ilişkiler ve cinsler hakkında kafasını karıştırır ve Suat'ı yoldan çıkarır.

Suat, kendi evinde içe dönük hayatına devam ederken, Halim'in istikrarlı bir işe girememesi, çoğu işvereninin Halim ile çalışmak istememesi, tiyatrodaki Halim'in her zaman iş bulamaması Halim ile Suat'ın evlerine bir pansiyoner almasına neden olmuştur. Halim'in başta sıcak baktığı bu fikir, eve yakışıklı Yüzbaşı Demir'in gelmesiyle değişmiştir. Halim hem karısını kıskanır, hem de pansiyoneri kaçırmamak için Demir'e ikiye katlı davranarak dalkavukluk yapar.

Yüzbaşı Demir'in Suat için ayrı bir önemi vardır. Suat Demir'e ciddi kıymet vermektedir. İkili kısa sürede dostluk kurar, Suat, Halim ile konuşamadığı birçok şeyi Demir ile konuşur. Suat'ın hayatı değişmiştir. Ancak, Demir'in sevgilisi Ümid'e, Suat'ta aşık olmuştur. Demir ise sıkıntılı dönemler geçirmektedir, gizli bir siyasi örgüt içindedir. Ümid'de kendisi gibi çalışmaktadır. Demir'i çok sever fakat daha önceki nişanlısı vefat ettiğinden, evlenmeyi evvelki nişanlısına ihanet olarak görmektedir. Değişen koşullar neticesinde Demir ile evlenmeye razı olur.

Suat annesine karşı zaman içinde yumuşar, artık kendi içinde annesini eskisi kadar garipsememektedir. Hatta, anne-kız birlikte gezmeye giderler. Annesi, onlara ait yalının birine taşınmalarını teklif eder. Kocasını da, çiftliklerini idare edecektir. Suat, bu tekliflere bir cevap vermez.

Halim'in çok yakın tiyatrocusu arkadaşı Galib bir cep tiyatrosu kurmuştur. Tiyatro güçlüklerle faaliyetlerine devam ederken, Galib, sürgün tehlikesiyle karşılaşır. Binbir zorlukla kurduğu tiyatroyu Halim'e devretmeyi teklif eder, amacı sadece sanatsal olarak işinin devamıdır. Bu sırada Demir evlerinden ayrılır, Halim ve Suat rutin hayatlarına devam ederken tarih 27 Mayıs ihtilali olur.

Tema

Kimlik Bunalımları Bazı insanlar, özellikle sıkıntıların ağır bastığı dönemlerde kimlik çatışması yaşayabilirler, hatta kızdıkları şeyleri bilfiil yapabilirler.

Kişiler

Suat İstanbul'da çok varlıklı bir ailenin tek kızı olan Suat çok rahat mutlu bir çocukluk geçirmiştir, fakat saadeti annesinin çarpık ilişkilerini fark etmesi, babasının hastalanarak manevi gücünü kaybetmesiyle biter. Babasının ölümünün ardından da evini terk eder. Annesi ile ilişkilerini nihayetlendirir. Halim ile evlenerek sıkıntılı bir hayat yaşamaya başlar. Evlerine almak zorunda kaldıkları bir pansiyoner, kendisinde bazı uyanmalara neden olur. Hayatına Yahudi bir kadın girer. Suat annesine ne kadar kızsada da zaman içinde cinsel kimlik bunalımları yaşar.

Halim Hacibeyođlu Manisalı tüccar, varlıklı bir ailenin iki oğlundan biri olan Halim, üniversite tahsili için İstanbul'a gelmiş, bu sırada siyasi faaliyetlerde hüküm yiyerek tutuklanmıştır. Çıktığında düzgün, istikralı bir iş bulamaz, üniversiteyi de tamamlayamaz. Bir arkadaşı vasıtasıyla oyunculukla tanışır. Karısı Suat ile sıkıntılı bir hayat yaşarlar. Her ikisi de zengin ailelerin fakir çocukları olmanın bunalımı içindedir fakat Halim'in geleceğe dair ümitleri vardır. Mütemediyen, babasının ölümünü ve varlıklı bir hayatı düşler. Ancak, babası ağabeyinin baskısıyla Halim'i evlatlıktan men etme çabasındadır.

Hayrun Suat'ın annesidir. Suat'ı doğuduktan sonra kişiliğinde ve seçimlerinde ciddi değişimler meydana gelmiştir. Suat'ın babasının hastalığı ve ölümüyle de yeni cinsel kimliğini çekinmeden ifa eder. Saçları erkek kesimlidir, erkek takım elbiseleri giyer, elinde daima erkeksi birtarzda içtiği sigarası mevcuttur. Kızına birgün yakışksız bir şekilde yakalanır, bu hadiseden sonra Suat annesinden tiksindir, evinin adresini bile söylemez.

Galib Halim'in yakın arkadaşıdır, Halim tiyatro ile Galib vasıtasıyla tanışmıştır. Galib, siyasi yasaklı olarak sürgüne gönderileceğini anlayınca kurduğu tiyatroyu arkadaşı Halim'e devretmeyi teklif eder, amacı, ekonomik menfaat değil, kurduğu işin, ideolojik ve sanatsal olarak yaşamasıdır.

Yüzbaşı Demir Çukurcalı Halim ve Suat'ın ekonomik olarak biraz rahatlamak ve düzenli gelir sağlayacak bir kaynak olması düşüncesiyle evlerinde bir odayı kiraladıkları pansiyonerdir. Aynı evde bir süre yaşarlar, Demir, Suat ile yakın dostluk kurar, Suat O'na kardeşçe bir yakınlık besler. Demir'in tek anlaşımadığı kişi farklı politik fikirlerinden dolayı, Suat'ın dayısı Miralay Ferid'dir.

Ümid Demir'in uzun süredir birlikte olduğu kadındır. Demir ve Ümid birbirlerine severler fakat Ümid'in daha evvel nişanlısı ölmüştür, Ümid bu sebepten başka bir insanla evlenmekten çekinir, ancak gelilen siyasi karışıklı ortamında evlenmeye karar verirler.

Kamil Bey Halim'in iş bulamadığı dönemde, altı ay kadar "musahhih" olarak çalıştığı gazetenin sahibi. Kamil Bey, Halim'i siyasi faaliyetlerinden dolayı sakıncalı bularak bir süre sonra işten çıkarır.

Baba Hacibeyođlu Manisa'da siyasi ve ekonomik açıdan çok nüfuzlu bir ağadır. Son dönemleri hastalıklarla boğuşarak geçer, oğlu Halim ile araları açıktır.

Osman Naci Hacibeyođlu Halim'in ağabeyidir, Manisa'da babasına yakın yaşar, kendi de uygunsuz ilişkiler içinde olmasına rağmen mütemediyen kardeşi Halim'i babasına kötüler. Amacı, babasının Halim'i mirasından red etmesidir.

Ali İhsan Halim'in hapisane arkadaşıdır.

Matmazel Raşel Suat'ın ahabplık ettiği Yahudi bir esnaftır. Kadın çarpık ilişkiler içindedir. Suat'a bedava kitaplar vererek, Suat ile yakınlık kurar. Daha sonra bu yakınlıktan istifade ederek Suat'ın aklını karıştırır.

Miralay Ferid Paşa Suat'ın dayısı, nüfuzlu bir paşadır. Suat'ı kendi kızı gibi görür ve sever. Ancak, Suat'ın kocasını ve kendi kardeşi Hayrun'u sevmez.

Ruhsar Miralay Ferid'in karısı, zarif bir kadındır.

Anne Hacibeyođlu Halim'in annesidir, okuma yazma bilmeyen cahil bir kadındır. Ođluna oldukça düşkündür, Emine vasıtasıyla oğluna mektuplar gönderir, Halim'i uyarmak ister.

Emine Hacibeyođlu Halim'in babasının annesinin üzerine kuma olarak getirdiği Boşnak kadındır. Annesi ve Emine beklenen aksine iki kader ortağı olmuş ve ana- kız gibi bir evde geçinmişlerdir.

Şefik Hüsnü Siyasi hareket lideri hekim.

Nazım Hikmet Siyasi hareket lideri yazar.

Korkut Tiyatrocudur, Halim ve çevresi Korkut'un polise çalıştığını düşünür, kuşkulandır.

Cavcav Halim ile aynı kulüplere giden ressam.

Şenol Halim ile aynı kulüplere giden arkadaşları. Bir dönem tiyatrodada rol alır.

Dođan Bey Halim'in üniversiteden hocasıdır, gazetede yazıları yayınlanır. Öğrencileri O'nu bir hocadan ziyade, kendileri için feyz alınacak bir aktör ve düşünür olarak görür.

Nilüfer Halim'in babasının çiftliğinde çalışan yardımcı kızdır, Halim'in abisi ve Halim ile yakınlık kurar.

Haydar Su Halim'in kitaplarını sattığı için başının derde girdiği siyasi, yazar.

Eşfak Teşkilat mensubu olduğu için yargılanan Halim'in arkadaşı.

İrfan Teşkilat mensubu olduğu için yargılanan Halim'in arkadaşı.

Mürüvvet Bacı Ruhsar ve Miralay Ferid'in evlerinin hizmetkârı.

Gilda Osman Naci Hacıbeyođlu'nun metresi.

Abdi Bey Matmezel Raşel'in ahablık ettiği varlıklı bir adamdır. Suat, bu ikilinin ilişkisinin iç yüzünü anlayamaz.

Nadejda Suat'ın annesi Hayrun ile bir dönem münasebeti olmuş kadın.

ANA KARAKTERLER

Suat (Kapalı)

Karakter Suat, babasının ölümünün ardından annesi ile bağlarını tamamen koparmış, inatçı, katı bir karakterdir. Ailesi oldukça varlıklı olmasına rağmen, mirastan pay almayı reddeder, Halim ile ortalama ekonomik durumun bir hayli altında hayat sürer. Zamanla içine kapanık, durgun, dalgın bir kadın olur. Hayata karşı kendini koyvermiş gibi görünse bile, kaygılı tutumları mevcuttur. Kendisini tanıyan herkes, zerafetinin ve ustaca yönettiği dışılığının farkındadır.

Aktiviteler Halim'in eşi Suat bir ev kadınıdır. Fransız Filolojisinden mezun olmuştur, fakat mesleğini yapmaz. Vakti evinde rutin işler ile geçer. Evini tertemiz eder, mükemmel yemekler yapar. Onun devamlı yaptığı, kendisi ile özdeşleşmiş aktivite ise kahve içmektir. Gün boyu sayısız kahve içer. Ayrıca, mütemediyen Fransızca kitaplar okur.

ÖRNEK ANILAR

Gururlu Suat dayısının tüm baskılarına direnir, annesinden babasının mirası için pay almamakta gurur yapıyordu. "...servetini ota boka, bilmem hangi tarikatın yiyicilerine sarfedeceğine sana versin, mevzu- u bahis olan para nihayet senin paran, o da pekala farkında bunun.....Suat sevap vermeyi bile küçüklük saymıştı."

Kopuk/ Boşvermiş Halim ile evlendikten kısa bir süre sonra Suat hayattan boşvermiş, kopmuş, umursamaz tabiatlı bir kadın olmuştu. "Uzun saçları çekile çekile taranmış, kıvamlı sarışın bir Suat, elinde kahve fincanıyla divana yarı uzanmış, bunalıyor ve ekliyor. Bakışları bomboş, yüzü solgun. Bir zamanlar toptan yadsıdığı, şimdiyse olduğu gibi katlanmak zorunu duyup ezildiği, bir dünyadan kıyasıya kopuk."

Kaygılı Suat, çevresine belli etmek istemese de, oldukça kaygılı karakteri olan bir kadındı. "Suat gözlerini kadının uzun ve iri ellerine kaptırmış, dediklerini duymuyor bile. İçinde çoğaldıkça çoğalan bir kaygıyla, aygırımsı hareketlerini izliyor"

Dalgın Suat, dış dünyadan oldukça hızlı kopabilen, dalgın bir kadındı. "iç boyutlarını saçmalık derecesinde geliştiren düşlerarası, başka bir yaşantıyı sürdürüyordu. Bu başkalarıyla, çaresiz kocasıyla da, bütün ilişkilerini koparan bir yaşantıydı. Çok dalgındı: Evde, dışarda, nerde olursa, konuşup dururken hop! Dalıyordu. Orda değildi artık, hatta o değildi"

İnatçı Suat'ın annesi babasından kalma geniş miras ile saltanat hayatındaydı. Suat ise düzgün bir işi olmayan kocası Halim ile konserve kutusu gibi bir evde ekonomik sıkıntılar içinde yaşıyordu. Miralay Ferid, her şeyin farkındaydı, yeğenine babasının mirasından üzerine düşeni alması ve annesinin evine gitmesi hususunda diretiyordu. Suat, tüm ısrarlara kulak tıkıyor, inatçı karakterinden ödün vermiyordu. " ... Direkliyalı'ya adım atmamaya yeminlisin, koca şehirde bir başına kalacaksın, he mi? İşe girersen desem elinden iş gelmez, yol bilmez, iz bilmezsin, ama inadın inat!"

Melankolik Suat zaman zaman belirsiz duyguların tesirine girer, evinde hayalet gibi dolanırdı. Bu melankolik halinden ne bir yakınına, ne de eşine söz ederdi. “On beş gündür, yine ‘sise girmişti’ kafasında ne olduğu anlaşılmayan düşüncelerle, hayalet gibi ordan oraya dolaşıyor; bakımsız, saç başı dağınık, baktığını görmeyip, gördüğünü tanımayarak gün eskitiyordu. Böyle ‘sis girdi’ mi, kocasının üstüne varmazdı, ama daha bir yumuşadığından, hoş görür olduğundan ileri gelmezdi bu, varlığının büsbütün farkına varmaz olurdu da!

Bakımlı/Dişi/Çekici Suat, kendi güzelliğinin fazlasıyla farkında olan, dişi görüntüsünden hoşlanan bir kadındı. “Kilo alırım, şişmanlarım korkularıyla sıkı rejim izlemesi, bal rengi saçlarını inat inat uzatması, şurasında burasında- artık bakışlarında mı, dudaklarının bükülüşünde mi, burun deliklerinin titreyişinde mi, neresindeyse- gizli dişi kişilikler bulup çıkarmaya çalışması hep bundan. Böyle böyle, başkasında görese fazlasıyla beğeneceği, etkisinde kalıp tutulacağı bir ‘dişi’ görüntüsü edinmiş.”

Katı Suat, annesini uygunsuz bir halde görünce içinde tamir olamayacak bir şeyler koptu. O, kendi dünyasında oldukça katı bir kadındı, bazı şeyleri kabullenemeyecek kadar katıydı. “ ‘Anne’ diyemiyor. O gecedan sonra bir daha hiç diyemeyecek.”

Mahcup Ekonomik olarak biraz daha rahat yaşamak düşüncesiyle evinin bir odasını pansiyonere vermek, evini yabancı birine gezdirmek Suat’a ağır geliyor, bu durum kendisinde mahcubiyete neden oluyordu. Hala durumu kendi içinde sorguluyordu. “Yeniden Suat’ın içinde bir acımsama: Bir hançer savurmuşlar, ucu en çok acıyan yerine, kalbine saplanıyor: ... ben, Haluk Bey’in bir tanecik kızı...”

Dürüst Suat, sonraları bocalasa da, dürüstlüğü ile tanınıyordu. “Suat’ın dürüstlüğünü herkes bilir. Herkes her şeye inanır. Suat’ın onu aldatacağına asla!” “Suat, dürüst bir kadın, sağı solu belli, kaprisi olmayan! Böyle bir kadından kuşkulanmak, ayıp!”

Değişken Suat’ın karakterinde bazı şeyler değişmişti, Suat değişmişti, Halim evlenmelerinin ardından değişen Suat’ı anlatıyordu fakat Suat’ın daha sonraki değişimlerinin farkında değildi. “Bu serüvenden tek kazancım Suat oldu. O zamanlar böyle değildi o, daha canlı, çok daha dışa dönüktü. Fransız Filolojisi’nde okuyor, Edebiyat Fakültesi’nin en parlak öğrencilerinden sayılıyordu. O da mahkemeye verilmiş, daha birkaç arkadaşıyla yakayı nasılsa hüküm yemekten sıyırmıştı. Üniversite’nin oralarda bir Güneş Kız Yurdu vardı o sıralar, orda kalırdı. Her Cumartesi onu kapının önünde bekler, hava güzelse Boğaz’a, değilse sinema ya da tiyatroya götürürdüm. Bıçak gibi bir kızdı, öyle keskin, hiçbir yanlışlığı bağışlamayan!”

Halim (Kapalı)

Karakter Üniversite tahsilini tamalayamayan Halim tiyatro oyunculuğu ve dublaj yapmaktadır. Zaman zaman masa başı işler ile de meşgul olur, fakat O’nun siyasi geçmişini duyan işverenler Halim’i işten çıkarırlar. Halim ekonomik güçlüklerle boğuşurken zaman içinde mütemadiyen zengin babasının ölümüne bekleyen, bu durmun hayallarını kuran, menfaatçi ve hain bir karakter olur. Karısına delicesine düşkündür, durmadan Suat’ı kıskanır.

Aktiviteler Halim’in hayatı kendine dublaj ve oyunculuk işleri aramakla geçer. Akşamları genellikle arkadaş çevresiyle kulüpte alkol alır, içki kendisinde bağımlılık yaratmıştır. Sarhoş olur ve kendini kaybeder.

ÖRNEK ANILAR

Yalancı/Kararsız Halim, ekonomik sıkıntılarının artmasıyla evinde artık iyice belirsiz bir halde geziyordu. Kendini kurtarabilmek adına söylediği yalanlar kendinde huy haline gelmeye başladı. Ayrıca, artık neyi, neden yaptığının da bilincinde değildi artık. “ Yarın ne, Pazar: Banyo günü, termosifonu yakacağım, daha erken kalkmalı. Şampuan almayı unutmadım ya, hayır koyduğum yeri bile hatırlıyorum. Şuna bak, hem yalan söylüyor, hem ona güvenimin azaldığından yakınıyor. Başka türlü olur mu? Yıllarca aralıksız yalan söylersen, benim içimde sağlam ne varsa öğretür, elbette toz edersin. Bıktım artık, usandım bu kararsızlıktan! Ne olacağımı kestirememekten!”

Aşağılık Duygulu/Kompleksli Zengin bir ağanın oğlu olan Halim, babası tarafından veto edilmişti. Okulunu tamamlayamamış, siyasi olarak başı sürekli derde girmiş bir adamdı. Oldukça varlıklı bir ailenin kızı Suat ile evlenmişti fakat tiyatrodan aldığı önemsiz rollerle de çok sevdiği karısına arzu ettiği hayatı yaşatamamıştı. Zaman içinde tüm bu olumsuzluklar Halim’de müthiş bir komplekse neden oldu.

“... işte bir tanem, varımız, yoğumuz bu: Al sana bir yüzlük, al sana bir yüzlük daha! İşte ellilikler, kaç taneymiş bakalım: Bir, iki, üç... Ne pis paralar değil mi, leş benden farksız.”

Mefaatçi/ Hayalperest Halim mütemadiyen zengin babasının ölümünü bekliyor, babasının ölümü ile konacağı mirasın hayallerini kuruyordu. “Peder rahmet- i rahmana kavuşursa mirasa biz konuyoruz. Konduk mu, şeytanın bacağını kırdık demektir: Aralıksız yenik düşen o örgütsüz militan yoksulluğundan da, meteliksiz kumarbaz sıkıntılardan da, iki iskemle arasında iğreti yaşamlardan da kurtulacağız. Sözüm parama geçer öyle mi? Canım ister çalışırım, canım ister çalışmam. Adamın cebi dolu oldu mu, eli ayağı düzgün bir kadro toplayıp öncü oyuncular çıkaracak tiyatro kurması içten mi canım. Tutar, sırtı sırtına, Şişli’de bir kat alırım. Boğaz’daki leylaklı, yaseminli kutu gibi bir köşk: Biri kışlık olur, biri yazlık. Boğaz’da oturdun mu tabii altında araban olacak, şu spor mercedeslerden bir tane alacaksın, saat gibi araba, öbür taka tukalara hiç benzemez, evladiyelik yahu...”

Kibirli Halim Anadolu’da büyümüş ve yetişmiş bir insan olmasına rağmen kendi şehirden gelen insanları küçümseyen, kibirli tavırlar içindeydi. “dudağında ıslak bir izmarit, sinirli ve huzursuz bekliyordu. Tesbihlerinin arkasına, kaygısız mandalar gibi yan gelmiş, lacivert taşralılar; ya da şu karşısındaki, hortumdan kesilmiş benzeyen uzun, sıska herif, nasıl bekliyorsa öyle”

Zorba Zaman zaman Halim ve Korkut fikir ayrılıklarına düşüyorlardı ancak bir seferinde Halim zorbaca davrandı. “Halim yapacağını önceden tasarlamamıştı. Bu yüzden rasgele, düşüncenin inceliklerinden uzak bir şey yaptı. Eline geçirdiği ilk şeyi kaldırdı, olanca öfkesiyle Korkut’un kafasına indirdi. Plak kırılır gibi bir çatırtı işitildi. Donakaldılar. Halim, yaptığını tamamlamak için, bir de suratına tüküreyim istiyordu, yapamadı.”

Kıskanç Halim, karısı Suat’a çok düşkün bir adamdı, Suat’ı mütemadiyen kıskanırdı. “Kocası, miras hayallerinin sürekli gerilimini yaşadığından mı, yoksa gizleyemediği tutkusal kıskançlığından mı, her nedense bilerek bilmeyerek zaten işi örtbas etmeye çalışıyordu” “Kafasında şak diye çakıveren bir şimşekle kendine geldi: Onu sürerlerse, Suat İstanbul’da Yüzbaşı Demir’le yalnız kalmış olmayacak mı? Rezalet! Bu müthiş soru, daha o dakika ve oracıkta, kışkırtıcı bir açık saçık resimler zincirine soysuzlaşıyor”

Hain Halim, durmadan babasının ölümünü bekliyordu. Bir seferinde babasının oldukça hasta, yattığının haberini aldı, Halim için hayal dolu, mutlu günler başlamıştı fakat babasının sağlığına kavuştuğunu duyması, kendisi için yıkım oldu. “...ihtiyarın -dedi-, hiçbir şeyi yokmuş! ‘Aslan gibidir maşallah, taşı sıkıca suyunu çıkarır’ diyor. Ona bakarsan daha yıllarca yaşarmış! Gördün mü olanı? İlk satırı okur okumaz kafama bir dağ yıkıldı sanki.”

Kaygılı Teşkilatın siyasi otorite tarafından dikkatle izlenmesi, sürgün tehlikeleri Halim’de ciddi kaygılara neden oluyor, Halim’i hayattan koparıyordu. “hep aynı üzüntü. Halim, geçmişinden acı acı hatırladıklarıyla, geleceğini tehdit eden sürgün korkusu arasında sıkışmış, alıngan, çekilmez, dokunsan ağlayacak bir adam oluyor; her seferinde, yakacağı kibritleri kıra kıra, birini söndürmeden bir başka cigaraya davranışı, ünlü Osmanlı iştahının şıp diye kesilişi, iki gün sonrası için bile herhangi bir şey için söz vermektan kaçınışı neden, hep bundan: Yaşantısını askıda hissedişinden, korkusundan!”

İkiyüzlü Halim, evine aldığı pansiyoner için atıp tutuyor, O’nu karalamaya çalışıyordu fakat Demir ile karşı karşıya geldiğinde hareketleri bütünüyle değişiyordu. “Yemek uzadıkça uzadı, uzadıkça Suat’ı bitirdi: Kocasının zayıf yüzlü bir adam olduğunu bilmez miydi, bilirdi, şimdi bir de ikiyüzlü olduğunu gözleriyle görüyordu. Kendini beğendirmek, Yüzbaşı Demir’in gözüne girebilmek için, türlü şaklabanlık yapmaktan çekinmediğini. Artık, ne yarısı uydurma sahne başarılarını şişire şişire anlatmadığı kaldı, ne jilet gibi keskin ve iki anlamlı sözlerle, geçerli sayılan aktörleri küçük düşürmediği!”